

FELIKS SZENWIC

Udział policji przy oskarżeniu w sądach pokoju.

Na zasadzie art. 3,42 p. 2 i 49 u. p. k. policja pełni funkcje oskarżyciela publicznego w sądzie pokoju. Prawodawca rosyjski, wychodząc z założenia, iż kto podaje skargę, ten jest oskarżycielem, wnioskuje, że skoro w sprawach z oskarżenia prywatnego oskarżycielem jest osoba prywatna, to w razie ujawnienia występku przez władze policyjne organa policji są oskarżycielami publicznymi w tego rodzaju sprawach.

Jakkolwiek nie można zaprzeczyć, iż takie rozumowanie prawodawcy jest zasadne, jednakże życie wykazało i niezbieżnie wykazuje codziennie, iż obecność oskarżyciela urzędowego (policji) w sprawach karnych w sądach pokoju jest zgoła zbyteczna. Istotnie w sprawach oskarżenia prywatnego przed sądem stają dwie strony równe, jednakowo uzbrojone, — oskarżyciel i oskarżony, natomiast w sprawach z oskarżenia publicznego z jednej strony staje oskarżony, wyposażony w pomoc prawną, a z drugiej staje przeważnie niższy funkcjonariusz policji, który nie posiada ani tego wykształcenia prawniczego, ani tej znajomości sprawy, ani tej erudycji, ani tej wymowy, jak przedstawiciel urzędu prokuratorskiego przy oskarżeniu w sądach okręgowych.

Nadmiar tego, dla funkcjonariusza policji

stawianie w sądach pokoju zabierające mu więcej dwa dni w tygodniu, i popieranie oskarżenia w sprawach, w których on nie jest w stanie skutecznie oskarżać, stanowi tylko balast, z którym trudno mu się uporać wobec nawału innych spraw służbowych.

Trudno i nawet niepodobna wymagać, aby policja wysyłała do sądów pokoju wyższych funkcjonariuszów o wykształceniu prawniczym, gdyż tacy zajmują w policji słuszenie należne im przednie stanowiska. Lecz istotnie nasuwa się pytanie, czy pożądane jest utrzymanie w przyszłym naszym ustawodawstwie przepisu, zmuszającego policję do występowania w roli, do której nie jest i nie może być powołana i co wskutek tego czyni w sposób niedostateczny. Naszym zdaniem na to pytanie należy odpowiedzieć przecząco. Policja nie jest powołana do pełnienia obowiązków oskarżyciela publicznego w sądzie. Wykonywanie funkcji, które w sądach ogólnych należą do czynności urzędu prokuratorskiego, dla policji jest nietylko nader utrudnione, gdyż policja nie ma odpowiedniego aparatu urzędniczego, lecz również, że ta funkcja jest właściwie sprzeczna z zadaniem policji. Sady pokoju z istoty rzeczy powołane do rozpoznawania mniej zawiłych spraw, uporać się same bez wniosków policji w sprawach karnych mniejszej wagi i dlatego obecność funkcjonariusza policji, który albo zadawał się

stereotypem i oświadczeniem o popieraniu oskarżenia, albo z najlepszą chęcią budującego oskarżenie na danych, zaczerpniętych z przewodu sądowego, wobec braku erudycji, oraz wykształcenia prawniczego, przetwarzają funkcjonariusza policji w zgoła zbędne akcesorium spraw karnych. Wychodząc z założenia użyteczności i celowości wszelkiego rodzaju czynności pozwalamy sobie wyrazić przekonanie, iż obarczanie tego rodzaju funkcjami organa policji, które są i bez tego obarczone pracą wielce odpowiedzialną, trudną i żmudną i wymagającą nieustannego naprężenia i czujności oraz pewnej inteligencji, — jest zgoła zbędne, gdyż bez wniosku oskarżyciela publicznego sąd pokoju zupełnie dobrze jest w stanie zorjentować się w sprawie i wymierzyć sprawiedliwość. Z tego względu radzi bylibyśmy, gdyby w przyszłej polskiej ustawy postępowania karnego usunięto przepis, nakazujący funkcjonariuszom dawanie wniosku w sprawach karnych w sądach pokoju, gdyż na odesłaniu protokołu lub skargi do sądu pokoju właściwie kończy się funkcja organów policji. Tem bardziej i z tych samych względów, zdaniem naszym, zbędną jest obecność policji w sprawach karnych w wydziałach odwoławczych sądów okręgowych, gdyż tam należne wnioski dają organa do tego właściwie powołane, a mianowicie przedstawiciele urzędu prokuratorskiego.

R. KURNATOWSKI.

DOCHODZENIE W WYPADKACH SAMOBÓJSTWA.

W wypadkach, gdy władze policyjne, a w szczególności Urząd Śledczy zostaje powiadomiony bądź to telefonicznie, czy telegraficznie, lub inną drogą o ujawnionej zbrodni, jako to zabójstwie, morderstwie, otruciu, zbrojnym napadzie, rozboju i temu podobnych przestępstwach, bezzwłocznie na miejsce spełnionego przestępstwa śpieszą funkcjonariusze Urzędu Śledczego zazwyczaj ze swymi przełożonymi na czele i rozpoczynają się energiczne wywiady zapomocą poszukiwań, rozpytywania ustnego, tajnej obserwacji, oględzin miejsca, przedmiotowego badania, rewizji, a nawet aresztowania osób trzecich dla ułatwienia w prowadzeniu ścisłego dochodzenia i rozstrzygnięcia sprawy; jednym słowem władze śledcze puszczają w ruch całą swą energię i znajomość rzeczy i posilkuja się wszelkimi, będącymi w jej rozporządzeniu środkami w celu wykrycia sprawców zbrodni lub występków.

Gdy jednak też same władze otrzymają zawiadomienie o dokonaniu samobójstwa — rzecz cała przedstawia się zupełnie inaczej: zamiast ujawnionej w wyżej wskazanych wypadkach gorliwości i energicznych kroków wstępnego śledztwa, władze zadawalniają się li tylko formalistyką, traktując sprawę ozięble, ograniczając swą działalność ustaleniem tożsamości osoby samobójcy, sfotografowaniem trupa, stwierdzeniem śmierci przez lekarza. Przyczyny zaś tej obojętności przy prowadzeniu dochodzenia w wypadkach samobójstwa kryją się w tem, iż, otrzymawszy zawiadomienie o samobójstwie, godzimy się z faktem spełnionego samobójstwa, zominając o tem, iż pod pozorem samobójstwa, może ukrywać się zbrodnia wyrafinowanego morderstwa, spełnionego z uplanowaną inscenizacją, jako to, powieszenie podstępnie uduszonego, wciśnięcie do ręki ofiary, lub podrzucenie w bliskości rewolweru, wrzucenie zwłok

do rzeki, lub stawu w celu symulacji utopienia, ułożenie trupa zamordowanego na szynach przed nadchodzącym pociągami, podsunięcie trucizny i inne sposoby symulacji samobójstwa, niezależnie od mogącego mieć miejsce wejścia w porozumienie, uzależniające samobójstwo od umówionego wypadku.

Wobec powyższego, zawiadomienia o samobójstwie należy przyjmować nader oględnie, mając na uwadze, że może to być pozór samobójstwa, kryjący zbrodnię morderstwa, i podobnych przykładow możemy znaleźć dużo w kryminalnych procesach, dlatego też i wstępne śledztwo w wypadkach samobójstwa powinno być prowadzone niemniej energicznie i z taką samą ścisłością, jak i w wypadkach ujawnionych zbrodni. Przy oględzinach i badaniu tego rodzaju trupów szczególnież zwrócić należy uwagę na następujące okoliczności:

1. Czy nie widać na otaczających trupie

LUDWIK HENRYK JAKOBI.

ZASADY PRAWODAWSTWA I INSTYTUCJI POLICYJNYCH.

według przekładu JANA PLICHTY z r. 1815.

(Ciąg dalszy).

W jednym miejscu już dostateczną będzie rzeczą, gdy rząd instytutu, akuszerów kształcać utworzy; w drugim, małemi pozorymi posilkować ich musi i t. d.

* * *

Rząd zawsze na miłości rodziców ku swoim dzieciom, szczególnież zaś w małżeństwach polegać musi; małżonkowie bowiem zazwyczaj dzieci sobie życzą, i miłość ich ku nim jest naturalną. Tu rząd przeto prywatnemu starunkowi wszystko zostawić może.

Inna jest rzecz względem dzieci z bezmałżeńskiego łoża pochodzących. Owoce bezmałżeńskiej rozpusty zazwyczaj są ciężarem dla rodziców, i dla całego obywatelskiego społeczeństwa.

Rząd powinien doniesienia o każde bezmałżeńskiej brzemienności wymagać i każdego, chociaż tylko do wiary podobnego ojca do wyżywienia bezmałżeńskiego dziecka zniewalać, zaś wspierać publicznie i „positive” występne matki, rzeczą jest ze wszystkim naganną.

Publiczne domy połogowe i wychowawcze zachęcają do występku; szczególnież zaś ostatnie lekkomyślnym i bezsumiennym osobom wszelkie z ich rozpusty wynikające trudy odejmują, a zatem ich do niemoralnego sposobu życia zachęcają. Gdy bowiem uboga, ale cnotliwa żona, na słomie

połóg swój odprawiając, i o wyżywienie nowonarodzonego dziecka swego kłopotząc się, widzi, że rząd dla występnych kobiet pałace wystawia i największych im wygod dostarcza zdawać iey się musi, iż tylko występna być potrzeba, ażeby wspaniałego ze strony rządu doznać wsparcia.

Podobne instytucje na miłosierdziu źle zastosowaniem opierają się.

Nie należy występku publicznie wspomagać, ani mu przytułku dawać. Co innego jest przyjmować dzieci, przez wyrodne matki podrzucane, i zajmować się ich wychowaniem: a co innego zachęcać matki, przez formalne instytucje, do podobnych bezsumiennych czynów, i przysposabiać występki błyszczące schronienia.

— Lecz tem — tak twierdzą powszechnie — zagradza się dzieci ubóstwul — Czemż rząd jednakże nie wyznacza funduszu, z któregoby złodzieiom tyle mógł wyliczać, ileby oni ukrąść chcieli, ażeby tym sposobem kradzieżom zapobiegł?

Lepiej jest nie zapobiegać występkom niektórym wcale, aniżeli zapobiegać im w sposób dążący do rozprzestrzenienia źródła, z którego one wypływają.

Zawsze jednak mnóstwo bezmałżeńskich połów, częste dzieci podrzucanie, lub wcale częste dzieciobójstwa, znakami są, że państwo gnieździ w sobie wady, przeciwko obyczajności, działające. Lichy stan pożywienia, brak moralnej i religijnej instrukcji, szkodliwe próżniactwo, zazwyczaj politycznymi są źródłami, z których podobne źle wypływa. Zatkanie tych źródeł więcej jeszcze państwo interesować powinno, aniżeli karanie występku wszeteczeństwa.

Wszeteczeństwo jest występkiem przeciw moralności; póki ono jednakże dóbr trzeciego nie narusza, póty go ustawy i publiczne instytucje osiągnąć nie potrafią. Z tej przyczyny komisye, na zapobieżenie wszeteczeństwu przeznaczone, okrutnymi są, lub śmiesznymi, jeżeli się ich zakres nad zagrozenie publicznemu wszeteczeństwu rozciąga, nad czem się następnie zastanowimy.

III.

Opieka nad dzieckiem.

Policja nad prawami nowoporodzonych dzieci czuwać powinna. Należy iey zatem baczyć na to, aby np. nikt dziecięcia polubownie za dziotwór nie ogłaszał, ani go kaleczył, albo wcale zabijał. Co zaś rodzice, w celu utrzymania życia i zdrowia dzieci swoich „positive” czynić powinni, tego rząd ustawami przepisywać nie może. Polecieć tylko mamoc, aby im bezprawia nie wyrządzano. Do nich należy to poznanie, rodzicielska miłość i moralność, powodują rodziców dbać o dobro swych dzieci. Policja wprawdzie za pomocą rozmaitych przedsięwzięć przłożyć się jesf zdolna do poznania rodziców o pielęgnacji dzieci. Władza familiyna, we wszystkim co w celu utrzymania zdrowia i życia swych powinowatych w domu zawadza, na każde wezwanie swoje, ze strony Policji wsparta zostać winna.

Opieka nad warunkami zdrowia.

Zewnętrzne zdrowia i życia warunk po większej części od indywidualnej piności i własnego indywiduów wyboru zależą, a w tym zakresie Policja troszczyć się o nic nie powinna. Jednakże są okoliczności i stosunki, w których pojedyncza osoba, do uprzątnienia przyczyn,